

پاک کن

سعید بختیاری سلطانی

عضو انجمن مطالعات تاریخ پستی ایران

user35335@gmail.com

خرداد ماه ۱۳۹۷ خورشیدی

بازنویسی: اسفند ماه ۱۳۹۹ خورشیدی

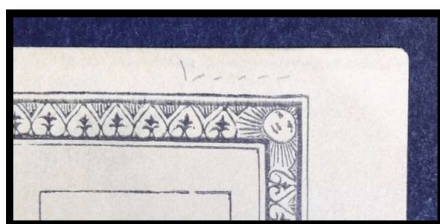
بعضی اوقات دیده ایم که بر روی پاکت نامه یا پشت تمبر با مداد نوشته شده است و این مسله برایمان ناخوشایند بوده می خواهیم آن را پاک کنیم.

در مورد پاکت نامه ها و سند های تمبر دار پیش از پاک کردن می بایست مطمئن شویم که نوشته در چه زمانی نوشته شده است؟ آیا متعلق به متصدی پست است که در زمان ارسال پاکت نامه نوشته شده یا یادداشتی است که فروشنده امروزی یا مجموعه دار آن را نوشته است؟

واضح است که نوشته های پستی که با مداد روی پاکت نوشته شده اند هم ارزش مهرهای پستی و سایر اطلاعات روی پاکت نامه بوده نباید پاک شوند.

کارت پرسانا با روچاپ سرویس

گوشه بالا راست با مداد قیمت کارت نوشته شده است

برای پاک کردن نوشته های مدادی از پاک کن های سنتی استفاده نکنیم چون پاکت نامه ها و اسنادی که از گذشته به دست ما رسیده اند گاهی بیش از یک قرن از عمرشان گذشته بسیار خشک و شکننده شده اند ؛ در این موارد پاک کن های مدادی مفیدتر هستند .

علاوه بر این مواد سازنده پاک کن ها و تاثیری که روی کاغذ می گذارند نیز قابل توجه و بحث است.

برای ورود به بحث مختصر اطلاعات در مورد انواع پاک کن ها :

پاک کن معمولی:

پاک کن نام مواد جامدی است که در تماس و مالش، اثر مداد روی کاغذ یا زمینه دیگر را پاک می کند. این وسیله جزء دسته لوازم التحریر حساب می شود. جنس پاک کن معمولاً از پلاستیک یا رزیناز مشتقات نفتی است. پاک کن در رنگهای متفاوتی ساخته می شود.

در گذشته مردم به جای پاک کن از تکه خمیر نان استفاده می کردند تا اینکه در سال ۱۷۷۰ میلادی یک مهندس انگلیسی به نام ادوارد نعیم به اشتباه از یک قطعه لاستیکی به جای خمیر نان استفاده کرد. او دید که این قطعه لاستیکی خیلی بهتر از نان پاک می کند کم کم برای ساخت پاکن از مواد مناسبتری استفاده شد. به این ترتیب اولین پاک کن ها به شکل امروزی ساخته شد. بعداً لاستیکها را به صورت نرمتری ساختند تا کاغذ را پاره نکنند و اثر مداد را بهتر پاک کند.

گسترش استفاده از مداد که نسبت به قلم و مرکب راحت تر بود، نیاز به وسیله ای برای اصلاح اشتباهات را ایجاد کرد. بعد از مدتها ساییدن کاغذ با پارچه مرطوب که سطح کاغذ را می خراشید، فکر جایگزین بهتر منجر به مالیدن خمیر نان روی نوشته ها شد که نتیجه بهتر و تخریب کمتری روی کاغذ داشت.

با پیدایش و گسترش کائوچو که از شیر درخت کائوچو به دست می آمد، این ماده به سرعت جایگزین خمیر در پاک کردن اثر نوک مداد شد. وضع کلمه انگلیسی rubber به معنای مالنده برای لاستیک از این کاربرد ناشی می شود.

در حال حاضر علاوه بر فاکتیس که از بسیاری روغنهای گیاهی به دست می آید، از انواع مواد بسیاری لاستیک و پلاستیک که دارای نرمی و کشسانی مناسب باشند برای ساخت پاک کن استفاده می شود. پاک کن های هنری دارای چسبندگی و توان پاک کنندگی بیشتر است. پاک کن به شکل های گوناگون مستطیل و مدور و استوانه و به صورت دستگاه برقی نیز ساخته می شود. (ویکی پدیا).

پاک کن استدلر مدل Rasoplast Combi:

شرکت استدلر (staedtler) یک شرکت ساخت لوازم تحریر آلمانی می باشد. این شرکت در سال ۱۶۶۲ توسط فردریش استدلر تأسیس شد. اما نام بزرگ این شرکت برگرفته شده از شخصی به نام یوهان سباستین استدلر است چرا که با ایده جهانی نمودن وی بود که در سال ۱۸۳۵ یک کارگاه کوچک ساخت مداد را به یک واحد صنعتی تبدیل نمود. این شرکت بزرگ ترین تولید کننده مداد مشکی سنتی و مداد رنگی است. این شرکت بیش از یک قرن است که در طراحی و ساخت مداد هایی با تکنولوژی بالا فعالیت می کند و در سطح جهان دارای نمایندگی است.

کمتر پیش می آید که کسی در نوشتن یا طراحی اشتباهی مرتکب نشود. یکی از مزیت های کار با مداد پاک کن، امکان پاک کردن سریع و آسان این اشتباهات است. اغلب پاک کن هایی که ما می شناسیم خمیری هستند و در شکل ها، اندازه ها و رنگ های گوناگونی در بازار موجودند. افراد مختلف – از دانش آموزان ابتدایی گرفته تا طراحان حرفه ای – بنا به حرفه ای خود از نوع خاصی از پاک کن استفاده می کنند.

یکی از محصولات این شرکت پاک کن «رسوپلاست کمبی» (Rasoplast combi) است. این پاک کن دارای دو کاربرد مختلف است. به همین منظور پاک کن به دو قسمت سفید و آبی تقسیم شده است. قسمت آبی فشرده تر بوده و برای پاک کردن اثر جوهر به کار می رود. قسمت سفید از نوع پاک کن های معمول است. این قسمت می تواند کوچکترین اشتباهات نوشته یا طراحی شما را به راحتی از بین ببرد. میزان براده ای ایجاد شده در هنگام استفاده از پاک کن، در این محصول به حداقل رسیده است. به علاوه به منظور راحتی بیشتر مصرف کننده، یک پوشش مقوایی متحرک هم در اطراف پاک کن قرار گرفته است. از ویژگی های این پاک کن، عدم تغییر رنگ آن در زمان استفاده از آن است.

پاک کن مدادی استدلر مدل Mars Razor:

وقتی سروکارتان با طراحی های ظریف و دقیق باشد، به پاک کنی مثل «مارس ریزر» (Mars Razor) احتیاج خواهید داشت. این پاک کن برای کسانی که پوستی حساس دارند، انتخابی مناسب است. پاک کن مارس ریزر به شکل یک مداد طراحی شده است. این مداد یک نوک سفیدرنگ دارد که با کشیده شدن روی قسمت موردنظر، رنگ آن را خنثی کرده و اثری از آن باقی نمی گذارد. قسمت بالای مداد، قلم مویی تعبیه

شده که کارش از بین بردن براده‌های حاصل از کشیدن مداد و تمیز کردن اطراف طراحی است. ترکیب این دو سر، پاک کن مدادی مارس ریزر را به انتخابی کاربردی برای طراحی تبدیل کرده که دوست دارند اثری بی‌عیب و نقص از خودشان به جای بگذارند. این مداد ۲۱ سانتی متر طول دارد و عاری از فتالات و لاتکس است، به همین دلیل است که کاربر می‌تواند مدت‌های طولانی، بدون ایجاد حساسیت در دست‌هایش با این پاک کن کار کند.

پاک کن مکانیکی استدلر مدل Mars Plastic:

پاک کن مکانیکی استدلر مدل مدادی در رنگ سفید موجود است. پاک کن مکانیکی استدلر مدل Mars Plastic می‌تواند کوچک‌ترین نوشته‌های مدادی را به راحتی و با کمترین سایش از بین ببرد. میزان براده‌ی ایجاد شده در هنگام استفاده از پاک کن، در این محصول به حداقل رسیده است. این ویژگی موجب می‌شود که در حین کار با پاک کن محیط اطراف شما، تمیز باقی‌ماند. این پاک کن به صورت کاتری است و می‌توانید مغزی آنرا تعویض نمایید. مغزی این پاک کن فاقد لاتکس و فتالات است.

بیک مغزی پاک کن مکانیکی استدلر

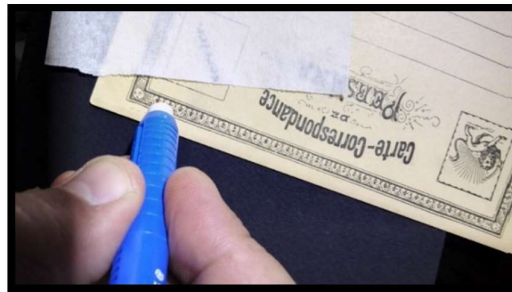
Staedtler Mars Plastic Mechanical Eraser Refill

روش استفاده از پاک کن:

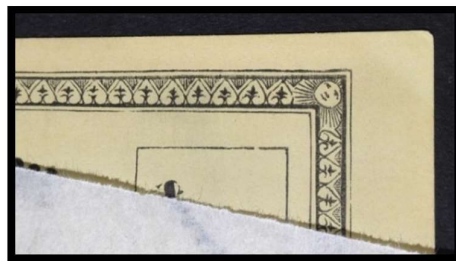
قبل استفاده از پاک کن ، تکه کاغذی روی پاکت نامه قرار دهید تا اثر تعرق دست باعث بهم ریختگی نوشته های روی پاکت و ایجاد لکه نشود.

سپس با احتیاط اقدام به پاک کردن نوشته مدادی کنید.

پاک کردن را تا محو اثر مداد ادامه دهید. مراقب باشید بیش از اندازه پاک کن را بر سطح کاغذ نکشید چون بتدریج باعث برداشته شدن (جدا شدن) الیاف کاغذ می گردد.

تصویر از محل نوشته مدادی که بطور کامل از روی کارت کاغذی پاک شده است.